

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 28 Aralık 2023
Sayı : 318

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Ecz. Gamze TAŞCIER

Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 3-1-2024	Esas No: 2/1902

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK LIGI
29 Aralık 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
29 Aralık 2023
No: 1351497

GEREKÇE

Günümüz hukuk sisteminde bir suçun mağduru olan kişi, kendisine karşı yöneltilen ve suç teşkil eden eylemin savcılıklarca soruşturulması ve mahkeme tarafından kovuşturulması için şikâyet hakkını kullanabilmektedir. Mağdur kişi, şikâyet hakkını kolluk kuvvetlerine beyan ederek “*şikâyetçi ifade tutanağı*” düzenlenmesi yoluyla kullanabileceği gibi, savcılıklara “*şikâyet dilekçesi*” vererek de kullanabilmektedir. Şikâyet hakkının kullanılmasının ardından, yetkili makamlarca şikâyet edilen eylemin suç teşkil edip etmediği, bu suçun niteliği ve cezalandırılması hususlarında soruşturma ve kovuşturma işlemleri yapılmaktadır. Ancak 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun Altıncı Bölümü’nde, “*Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*” başlığı altında tanımlanan suçlar bakımından, bu suçun mağdurlarının dosya şüphelileri karşısında savunmasız bırakıldığı, aynı suç tehdidinin ya da başkaca tehditlerin kendilerine yöneltilmesinin mümkün olduğu yasal boşluklar bulunmaktadır.

Anılan TCK hükümlerinden Cinsel saldırı suçu (m. 102/1 ve 102/2-ikinci cümle), Reşit olmayanla cinsel ilişki suçu (m.104/1) ve Cinsel taciz suçu (m. 105/1) takibi şikâyeteye bağlı suçlardandır. Her ne kadar, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 8. maddesinin 6. fıkrasında, *"Gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, korunan kişi ve diğer aile bireylerinin kimlik bilgileri veya kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinliği bakımından önem taşıyan diğer bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur. Yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilir. Bu bilgileri hukuka aykırı olarak başkasına veren, ifşa eden veya açıklayan kişi hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır."* hükmü bulunmaktaysa da bu hüküm her halde mağdurun talebi aranmaksızın gizlilik sağlayacak şekilde düzenlenmemiştir.

Özellikle cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar kapsamında, takibi şikâyete bağlı olan suçların mağduru olan kişiler, kolluk kuvvetlerine müracaatlarında adres ve telefon bilgisini kolluk personeli ile paylaşmakta ve bu bilgiler ifade tutanağına yazılarak dosya içerisine alınmaktadır. Yine, soruşturma aşamasında alınan ifade tutanaklarına ve kovuşturma aşamasındaki duruşma zaptlarına da müştekinin ikamet adresi ve telefon numaraları açıkça yazılmaktadır. İşbu suçun adli birimlere ihbar edildiğini öğrenen ya da halihazırda varlığını şüphelilerin veya sanıkların savunma hakları doğrultusunda soruşturma ve kovuşturma

aşamasında savcılık ya da mahkeme dosyalarını inceleme ve belirli şartlar dahilinde her zaman örnek alma hakları bulunmaktadır. Bu halde de şüpheliler veya sanıklar, suçun mağduru olan şikâyetçinin açık adres ve telefon bilgilerine ulaşarak, şikâyet hakkından vazgeçirmek amacıyla onlara kolaylıkla baskı kurabilmekte, paylaşılan adreslere ve telefonlara gerek mektup gerekse de sair iletişim yöntemleriyle ulaşarak mağduru şikâyetinden vazgeçirmek amacıyla tehdit edebilmektedir.

Ayrıca, takibi şikâyete bağlı olmasa dahi, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen her suçun mağdurunun, şüpheli/sanıklarca kendilerine yöneltilebilecek her türlü tehdit ya da suç eyleminden korunması gerektiği aşikârdır. Yalnızca soruşturma ve kovuşturma evrelerinde değil, olası bir ceza tayini sonrasında da şüpheli/sanığın suç mağduru olan şikâyetçinin adres ve telefon bilgilerine erişmemiş olması mağdur açısından koruma sağlayacaktır. Bu nedenlerle, cinsel dokunulmazlığa karşı suçların mağduru olan şikâyetçilerin adres ve telefon bilgilerinin şüphelinin erişebileceği her ortamda gizli tutulması, bunun talebe bağlı olmaksızın resen gerçekleştirilmesi, bu bilgilerin yalnızca kolluk, savcılık ve mahkeme birimlerinde gizli olarak bulundurulması gerekmektedir. Bu sayede suç mağdurları herhangi bir korkuları olmaksızın şikâyet haklarını kullanabilecek ya da kullandıkları şikâyet haklarından herhangi bir tehdit veya baskı sebebiyle vazgeçmek zorunda kalmayacaklardır. Aynı şekilde suç mağduru kişinin yeni bir suç eylemine maruz kalması da engellenerek mağduriyetinin artmasının da önüne geçilecektir. Bu şekilde bir nebze de olsa hukuki güvenlik ilkesi sağlanmış olacak, suç mağduru vatandaşların yargıya güveni artacaktır.

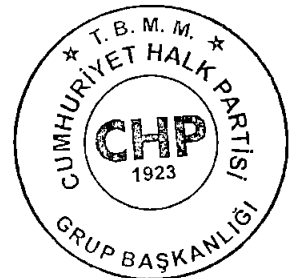

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen her suçun mağdurunun, takibi şikâyetle bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, şüpheli/sanıklarca kendilerine yöneltilebilecek her türlü tehdit ya da suç eyleminden korunması gerekmektedir. Bu nedenle, hem soruşturma hem de kovuşturma sürecinde şüpheli/sanığın suç mağduru olan şikâyetçinin adres ve telefon bilgilerine erişememesi mühimdir. Bu bilgilerin gizli tutulmasının talebe bağlı olmaksızın resen gerçekleştirilmesi, suç mağdurlarının herhangi bir korku ya da çekince olmaksızın şikâyet haklarını kullanabilmesini ve olası tehdit veya baskı sebebiyle şikâyetlerinden vazgeçmek zorunda kalmadıkları bir ortam oluşmasını sağlayacaktır.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

**5271 SAYILI CEZA MUHAEMESİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 04/12/2004 tarihli 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 234'üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kitap İkinci Kısımının Altıncı Bölümünde tanımlanan suçlarla ilgili olarak yürütölen soruşturma ve kovuşturmalarda, kolluk, savcılık ve mahkeme tarafından düzenlenen tutanaklara suç mağduru olan şikâyetçilerin ikamet adresi ile telefon bilgileri yazılmaz. Bu kayıtlar kolluk, savcılık ve mahkeme makamları tarafından gizli tutulur. Suç mağduru şikâyetçilerin ifadesine başvurulması gerektiği hallerde çıkarılacak davetiye, çağrı kâğıdı ya da tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilir; bu kişilere ait ifade ve duruşma tutanaklarında tespit edilen bu adres gösterilir. Bu bilgileri hukuka aykırı olarak başkasına veren, ifşa eden veya açıklayan kişi hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

